

***Statenstuk* 2006-257 (HERZIEN)**

Actualisatie reserves en voorzieningen

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie op 8 november 2006
- provinciale staten op 15 november 2006
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door de heer R. Waarsing, telefoonnummer (0592) 36 56 60, e-mail:

r.waarsing@drenthe.nl

Portefeuillehouder: S.B. Swierstra

Inleiding

In april 2006 is het rapport *Besparen op reserves?* gepresenteerd. Dit rapport is op verzoek van de Commissie Reserves en Voorzieningen (R&V) door een extern bureau opgesteld. Het rapport bevat naast bevindingen ook aanbevelingen. Hieruit is door de Onderzoekscommissie R&V een dertigtal aanbevelingen opgesteld. In reactie hierop hebben wij via een brief van 10 mei 2006 een eerste reactie gegeven op deze aanbevelingen. Daarbij is de toezegging gedaan dat bij de Begroting 2007 een nadere inhoudelijke reactie door uw college gegeven zou worden. Deze aanvullende reactie treft u aan als bijlage bij dit statenstuk. Daarnaast heeft de onderzoekscommissie R&V een aanvullend advies uitgebracht (2006-247).

De Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) van woensdag 8 november heeft de ontwerp statenstukken 2006-247 en 2006-257 over reserves en voorzieningen behandeld. Hierbij treft u de uitwerking aan van hetgeen in de commissie aan de orde is gesteld. Het ontwerp statenstuk van de Onderzoekscommissie R&V (2006-247) is ingetrokken. Ons voorstel en de bijlage zijn zodanig aangepast dat daarin de aanbevelingen van de onderzoekscommissie en de Statencommissie BFE zijn verwerkt. Ook heeft de Statencommissie BFE geadviseerd om de bijzondere onderzoekscommissie Reserves en voorzieningen decharge te verlenen.

Het rapport *Besparen op reserves* geeft een waardevol inzicht in het beleid en het ontstaan en voortgang van de provinciale reserves en voorzieningen. Het rapport geeft ook aan dat het beleid transparanter en eenduidiger geformuleerd en uitgevoerd dient te worden. Deze aanbeveling nemen wij zeer ter harte. De aanbevelingen uit het rapport en door de commissie geformuleerde aanbevelingen nemen wij eveneens ter harte. Wij zijn met u van mening dat de inzichtelijkheid in de reserves en voorzieningen transparant en periodiek volgbaar moet zijn. Hier zullen wij samen met de organisatie voor zorg dragen

Advies

1. De volgende reserves met ingang van 31 december 2006 opheffen en een eventueel saldo vrij laten vallen ten gunste van de algemene middelen:
 - a. reserve Infrastructuur
 - b. reserve Uitoefenen bestuursdwang
 - c. reserve Uitvoering SOL
 - d. reserve Kosten flankerend beleid
 - e. reserve Frictiekosten ombuigingen
 - f. reserve Exploitatie provinciale zandwinplaatsen
 - g. voorziening Spaarregeling compensatieverlof
2. De resultaten van de actualisatie van de volgende reserves en voorzieningen behandelen voor de verkiezingen van maart 2007:
 - a. reserve Nationaal Milieubeleidsplan
 - b. reserve Versterking economische structuur
 - c. voorziening Groot onderhoud provinciehuis

3. De resultaten van de actualisatie van de volgende voorziening betrekken bij de Voorjaarsnota 2007:
 - a. voorziening Kunstwerken
4. Het saldo van de risicoreserve BTW-compensatiefonds met 50% verlagen en deze vrij laten vallen ten gunste van de reserve Algemene doeleinden.
5. Onderdeel 5 van bijlage 1, waarin verwerkt de afzonderlijke aanbevelingen uit het rapport, onze reactie van 10 mei 2006 en de aanvullende inhoudelijke reactie inclusief advisering van de commissie BFE, vaststellen.
6. De onderzoekscommissie R&V decharge te verlenen onder dankzegging van de door haar verrichte werkzaamheden

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Uitvoering wordt gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport Besparen op reserves? van de Commissie R&V.

Argumenten

Verbeterende transparantie enerschikking van reserves en voorzieningen en uitvoering geven van de aanbeveling uit het rapport Besparen op reserves?

Uitvoering

Tijdsplanning

Het eerste advies dient uitgevoerd te worden bij de Jaarrekening 2006. Het tweede advies dient in ieder geval uitgevoerd te worden voor de verkiezingen van maart 2007. Het vrijvallen van een deel van het saldo van de risicoreserve BTW-compensatiefonds dient uitgevoerd te worden bij de jaarrekening 2006.

Financiën

N.v.t.

Monitoring en evaluatie

In de nieuw op te stellen nota Reserves en Voorzieningen 2007 zal deerschikking geëffectueerd worden.

Extern betrokkenen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Reactie op advies van de Commissie R&V over het rapport Besparen op reserves?.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 6 oktober 2006

Kenmerk: 40/5.3/2006011336

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

jk/coll.

In april 2006 is het rapport *Besparen op reserves?* gepresenteerd. Dit rapport is op verzoek van de Commissie R&V door een extern bureau opgesteld. Het rapport bevat naast bevindingen ook aanbevelingen. Hieruit is door de Commissie R&V een dertigtal aanbevelingen opgesteld. In reactie hierop hebben wij via een brief van 10 mei 2006 een reactie gegeven op deze aanbevelingen. Daarbij is de toezegging gedaan dat bij de Begroting 2007 een nadere inhoudelijke reactie door ons college gegeven zal worden. Deze aanvullende reactie is als bijlage 1 bij dit statenstuk gevoegd. Daarnaast heeft de onderzoekscommissie R&V een aanvullend advies uitgebracht (2006-247).

De Statencommissie BFE van woensdag 8 november heeft de ontwerpstatenstukken 2006-247 en 2006-257 over reserves en voorzieningen behandeld. Hierbij treft u de uitwerking aan van hetgeen in de commissie aan de orde is gesteld. Het ontwerpstatenstuk van de Onderzoekscommissie R&V (2006-247) is ingetrokken. Ons voorstel en de bijlage zijn zodanig aangepast dat daarin de aanbevelingen van de Onderzoekscommissie en de Statencommissie BFE zijn verwerkt. Korthedshalve verwijzen wij u naar deze bijlage. Ook heeft de Statencommissie BFE geadviseerd om de bijzondere onderzoekscommissie Reserves en voorzieningen decharge te verlenen.

Reactie op advies van Commissie Reserves en Voorzieningen (R&V) over het rapport Besparen op reserves

Op 10 mei jl. hebben wij u een eerste reactie gegeven op de bevindingen uit het rapport Besparen op reserves. Daarbij is de toezegging gedaan dat bij de aanbidding van de Begroting 2007 een nadere inhoudelijke reactie gegeven zal worden op de aanbevelingen uit het rapport. In deze bijlage geven wij u deze inhoudelijke reactie, waarbij wij u concrete voorstellen doen.

Wij gaan op de volgende onderdelen nader in.

1. Reactie op het advies van de Commissie R&V (in eerste termijn)
2. Nieuwe ontwikkelingen omtrent reserves en voorzieningen
3. Voorstel tot het maken van procedurele afspraken over reserves en voorzieningen
4. Toelichting op het beleid ten aanzien van aanbestedingsvoordelen en het afdekken van risico's
5. De afzonderlijke aanbevelingen van het rapport met onze reactie van 10 mei jl. en zo nodig onze aanvullende inhoudelijke reactie (inclusief de advisering van de commissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) van 8 november 2006).

1. Reactie op het advies van de Commissie R&V (in eerste termijn)

De Commissie R&V heeft een 30-tal aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van het rapport Besparen op reserves?. In onze brief van 10 mei jl. hebben wij hierop onze reactie gegeven, waarop de Commissie R&V uw staten van advies zullen voorzien. Wij hebben toegezegd een aanvullende en inhoudelijke reactie te geven op individuele reserves en voorzieningen. In navolgende tabel doen wij uw staten voorstellen met betrekking tot de aanbevelingen uit het rapport Besparen op reserves?

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
1.	Vorming van een reserve of voorziening dient altijd in een separaat statenstuk aan PS te worden voorgelegd. Daarbij dient expliciet te worden aangegeven: - wat het doel van de reserve of voorziening is, - wat de noodzaak voor vorming van een reserve of voorziening voor dit doel is, - wanneer (in welke frequentie) actualisatie plaatsvindt en - wanneer rapportages terzake worden uitgebracht, en hoe die rapportages eruit moeten zien. Toevoegingen en onttrekkingen anders dan in desbetreffend statenstuk afgesproken, dienen altijd in een separaat of expliciet besluit te worden vastgelegd (en niet bijvoorbeeld "even tussendoor" in een opsomming van voorstellen in de Nota van aanbidding bij de Begroting te worden meegenomen).	Wij stellen u voor met deze aanbeveling in te stemmen. De discussie over vorming reserve of voorziening voeren bij desbetreffende beleidsnota en/of voorjaarsnota.
2.	De <u>Nota reserves en voorzieningen</u> dient eens per vier jaar (halverwege de statenperiode) aan de staten te worden voorgelegd. De aanbevelingen terzake in hoofdstuk 2 onder D1 tot en met D6 in het rapport van PWC worden integraal overgenomen. Een frequentie van eens in de vier jaar acht de commissie voldoende, <i>mits</i>: a. in <u>de programmabegroting</u> jaarlijks een uitgebreidere toelichting (inhoudelijk en financieel) wordt gegeven op de reserves en voorzieningen, ook in relatie tot de programma's waaraan zij zijn gekoppeld, en b. in <u>de Voorjaarsnota</u> jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang en majeure afwijkingen (met voldoende toelichting)	Wij stellen u voor met deze aanbeveling in te stemmen.

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
	en eventueel benodigde acties.	
	De aanbevelingen in hoofdstuk 2 onder E1 tot en met E4 uit het rapport van PWC worden daarbij integraal overgenomen.	
3.	Om beter inzicht te krijgen in het volume dat door de reserve of voorziening loopt en in de omvang van het jaarbudget dat aan de reserve/voorziening gekoppeld is, dient er niet met <i>netto</i> vermeerderingen of verminderingen te worden gewerkt, maar dienen de bruto bedragen te worden toegelicht.	Wij stellen u voor met deze aanbeveling in te stemmen.
4.	In de <u>jaarrekening</u> dient steeds per reserve te worden toegelicht (inhoudelijk en financieel) waarom de realisatie afwijkt van de Begroting, wat het effect van die afwijking is voor de betreffende reserve en de daarmee samenhangende beleidsdoelstelling in de komende jaren.	Wij stellen u voor met deze aanbeveling in te stemmen.
5.	Sommige reserves zijn of worden ingesteld met het doel om tot "ontschotting" van jaartranches in de Begroting te komen. Dat is alleen gerechtvaardigd, als er sprake is van moeilijk voorspelbare fluctuaties in de uitgaven van jaar op jaar. Is dat het geval, dan dienen er goede nadere afspraken gemaakt te worden om het budgetrecht van de staten adequaat vorm te geven, zodat PS van jaar op jaar kan blijven monitoren hoe de uitvoering van een bepaald beleidsprogramma verloopt.	Wij stellen u voor om de ingezette programmalijnen te handhaven en in 2007 aan de nieuwe staten de keuze voor te leggen of de ingezette weg voortgezet kan worden.
	Een voorbeeld hiervan is de reserve Stimulering vitaal platteland, waar straks de ILG-gelden in worden gestort. Bij de vaststelling van het pMJP dit jaar, zullen expliciet afspraken moeten worden gemaakt omtrent de jaarlijkse informatievoorziening aan de staten over het verloop van de uitvoering van dit programma. Niet alleen cijfermatig in de Begroting en Voorjaarsnota, maar ook inhoudelijk in een separate rapportage, te bespreken in de statencommissie. Ze in dit verband ook aanbeveling 11 m.b.t. het investeringsprogramma Verkeer en Vervoer	In afwachting van afspraken met het Rijk zullen wij een voorstel doen over de uitvoering en monitoring van ILG-gelden.
6.	Alvorens tot concrete afspraken te kunnen komen over bepaalde reserves en voorzieningen, dienen de meeste daarvan op korte termijn te worden geactualiseerd, om helderheid te krijgen over de juiste omvang ervan en de juiste onderbouwing. Deze actualisatie dient gereed te zijn uiterlijk bij aanbidding van de Begroting 2007. Het betreft dan de volgende reserves en voorzieningen.	
	- Infrastructuur	Zie nr. 17.
	- Verkeer en Vervoer	Wij stellen u voor om deze reserve ongewijzigd te handhaven (zie ook nr. 11).
	- Beheer vaarweg Meppel-De Punt	Zie nr. 18.
	- Beheer Zuidoost-Drentse vaarwegen	De reserve bevat geen vrije ruimte. Wij stellen u dan ook voor om deze reserve ongewijzigd te handhaven.
	- Exploitatie zandwinplaatsen	In afwachting van het saneringsplan stellen wij u voor om deze reserve ongewijzigd te handhaven.

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
	- Grondwaterheffing	Zie nr. 19.
	- Nationaal Milieubeleidsplan	Zie nr. 14.
	- BTW-compensatiefonds	Zie nr. 27.
	- Kapitaallasten kunstwerken	Zie nr. 28.
	- Groot onderhoud provinciehuis	Zie nr. 29.
7.	GS worden dringend verzocht om zo spoedig mogelijk helderheid te geven met betrekking tot die reserves die niet in de Begroting 2006 zijn opgenomen, maar desondanks nog wel bestaan (het betreft de reserves grote projecten, stimulering gebiedsgericht werken, bejaardenoorden en plattelandsstructuur). Waarom staan deze niet in de programmaBegroting? Wat gaat er met die reserves gebeuren en waar gaat het geld heen en waarom?	Reserves, die door besluitvorming door uw staten opgeheven kunnen worden, zijn niet meer opgenomen in de Begroting. Vanaf de Begroting 2007 zal in het overzicht reserves en voorzieningen een reserve met een meerjarig nihil-saldo opgenomen worden met de bijbehorende toelichting.
8.	GS dienen op grond van het BBV te bezien of sommige voorzieningen geclassificeerd moeten worden als reserve (en andersom) en de staten met redenen omkleed over de uitkomsten van deze herziene classificatie te informeren	In samenspraak met de (nieuwe) huisaccountant zal eventueel een herziening plaatsvinden.
9.	GS worden dringend verzocht uitvoering te geven aan de aanbevelingen F1 en F2 en het gestelde in hoofdstuk 3.6 van het rapport van PWC ter zake van de interne procesverbetering, interne beheersing en formele verantwoordelijkheidsverdeling m.b.t. de reserves en voorzieningen en de staten over de resultaten en genomen maatregelen nader te rapporteren. Daarbij dienen GS onderbouwd aan te geven of de gesignaleerde problemen uitsluitend bestaan ten aanzien van de reserves en voorzieningen of ook breder betrekking hebben op de programmaBegroting.	Wij stellen u voor om in te stemmen met de aanbeveling.
10.	GS worden gevraagd om ten aanzien van bepaalde reserves (zoals de Reserve Versterking economische structuur en de reserve verkeer en vervoer) jaarlijks zo nodig <i>in besloten setting</i> nadere informatie te verstrekken over het verloop en de inzet van de reserve en de bijbehorende programma's, indien en voorzover uit tactische overwegingen in openbare stukken geen volledige openheid van zaken kan worden gegeven.	Als basisuitgangspunt stellen wij u voor vast te stellen dat de wijze van informeren in het openbaar dient plaats te vinden. Mochten de belangen van de provincie zich daartegen verzetten, dan stellen wij u voor om in te stemmen met een besloten setting.
11.	Over het programma verkeer en vervoer van € 99 miljoen dient jaarlijks separaat te worden gerapporteerd over voortgang, versnelling of vertraging, voorzien van meerjarencijfers en de mutaties in die cijfers ten opzichte van het voorgaande jaar. De rol van de reserve V&V als financieringsbron dient daarin separaat duidelijk te worden gemaakt. GS dienen separaat met de staten te bespreken op welke wijze vorm gegeven kan worden aan een betere kaderstelling en controle op dit forse investeringsprogramma. Daarbij dienen afspraken te worden gemaakt over de status van het PUP in het verkeer tussen GS en PS.	Wij willen met uw staten in discussie over de status van het PUP en in hoeverre u daadwerkelijk separate verantwoordingsdocumenten naast het jaarverslag wilt ontvangen.

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
12.	Het PUP dient jaarlijks een analyse te bevatten van de verschillen tussen de investeringsramingen in de programmaBegroting en die in het PUP. Tevens dient in de jaarrekening een verschillenanalyse opgenomen te worden met een toelichting op de effecten daarvan voor de reserve en de realisatie van beleid.	Wij stellen u voor om in te stemmen met deze aanbeveling.
13.	De extra dotatie van 11 miljoen (in vier jaar tijd) aan de reserve V&V uit vrijgevallen gelden voor de Regiovisie Groningen-Assen dient te worden heroverwogen. Voor deze gelden kan een nieuwe bestemming worden gezocht en zij moeten derhalve worden toegevoegd aan de algemene reserve. In overleg tussen PS en GS dient te worden besloten over de bestemming van deze middelen.	Wij stellen u voor de gelden voor de regiovisie Groningen-Assen in de reserve IVV te laten ter dekking van de kapitaallasten van het Bereikbaarheidsprogramma. De actualisatie en nieuwe opzet vergen veel tijd. Wij zullen uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2007 een nieuwe opzet aan uw staten presenteren.
14.	Van het financiële verloop van de reserve Nationaal Milieubeleidsplan, dient zo spoedig mogelijk een nieuwe opzet te worden gemaakt. PS dienen hierover te worden geïnformeerd.	In de Begroting 2007 vindt u op blz. 274 een nadere specificatie over het meerjarig verloop van deze reserve.
15.	Reserve versterking economische structuur: vanwege de relatie met cofinanciering van EU-gefinancierde projecten dienen de staten jaarlijks inzicht te krijgen in het verloop van deze reserve (gerealiseerde cofinanciering ten opzichte van de planning afgelopen jaar en geplande cofinanciering komende jaren).	In de Begroting 2007 vindt u op blz. 274 een nadere specificatie over het meerjarig verloop van deze reserve.
16.	Er moet een besluit aan PS worden voorgelegd over de middelen uit het voormalige werkgelegenheidsfonds (Reserve Versterking economische structuur). De commissie beveelt aan om de gelden van gemeenten en het CWI (= rechtsopvolger van het regionale Arbeidsbureau) ad € 300.000,-- terug te storten en het aandeel van de provincie (€ 150.000,--) terug te laten vloeien in de algemene middelen.	Wij stellen u voor de reserve vooralsnog te handhaven, waarbij wij bij de Voorjaarsnota 2007 een definitief voorstel zullen aanbieden over het eventuele voortbestaan van deze reserve.
17.	Reserve Infrastructuur (€ 1,13 miljoen): vrije ruimte is aanwezig; na 2006 opheffen en het bedrag laten vrijvallen. Benodigd budget voor kapitaallasten in Begroting onderbrengen.	Wij stellen u voor om de reserve Infrastructuur met ingang van 31 december 2006 op te heffen, waarbij de kapitaallasten via een begrotingswijziging in de Begroting 2007 opgenomen zullen worden.
18.	Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt (€ 7,07 miljoen): het Rijk dreigt taken over te dragen aan de provincie zonder het bijbehorende benodigde budget geheel over te hevelen. Daardoor dreigt een tekort in deze reserve. PS dienen aan het college duidelijk te maken, dat het niet acceptabel is, dat de onderhandelingen met het Rijk resulteren in tekorten in de over te hevelen budgetten.	Wij stellen u voor om in afwachting van een nieuwe analyse medio 2007 de reserve te herzien.
19.	Reserve grondwaterheffing (€ 0,52 miljoen): Opheffen en bedrag vrij laten vallen. De risico's voor eventuele schade kunnen indien nodig worden gedekt uit de algemene reserves.	Wij stellen u voor om deze reserve vooralsnog te handhaven in verband met wettelijke voorschriften. Voor 2007 zal bezien worden of verlaaging van deze reserve mogelijk is.
20.	Reserve Uitoefenen bestuursdwang (€ 0,24 miljoen): Opheffen en bedrag laten vrijvallen. Eventuele incidentele uitgaven ten laste brengen van de algemene reserve.	Wij stellen u in te stemmen met de opheffing van de reserve.
21.	Reserve ontgrondingenheffingen (€ 0,12 miljoen): Opheffen en	Wij stellen u voor de nieuwe

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
	budget vrij laten vallen. Eventuele opbrengsten en kosten via de exploitatie laten lopen.	landelijke wetgeving af te wachten en dan een besluit te nemen over eventuele opheffing van de reserve.
22.	Reserve uitvoering SOL (€ 0,06 miljoen): Opheffen en budget via de exploitatie laten lopen. Er vallen geen middelen vrij.	Wij stellen u voor in te stemmen met de opheffing van de reserve.
23.	Reserve kosten flankerend beleid (€ 0,55 miljoen): Opheffen. Via de gewone programmaBegroting laten lopen en in voorkomende gevallen een voorziening reorganisatie-kosten vormen.	Wij stellen u voor om de reserve medio 2008 op te heffen en het bedrag waarmee de reserve wordt gevoed als structureel krediet in de Begroting op te nemen. Over de noodzakelijke hoogte wordt eventueel nog een afzonderlijk voorstel gedaan.
24.	Reserve frictiekosten ombuigingen (€ 0,55 miljoen): Idem als flankerend beleid.	Wij zullen de reserve ultimo 2006 onder andere inzetten voor incidentele dekking van de nog in te vullen ombuigingstaakstelling van € 500.000,-- en daarna de reserve in 2007 opheffen.
25.	Voorziening spaarregeling compensatieverlof (€ 1 miljoen): Opheffen. Bedrag is substantieel te hoog. GS dienen een onderbouwd voorstel te doen voor een toe te voegen bedrag aan het reguliere inhuurbudget.	Wij stellen u voor om in de Voorjaarsnota 2007 een voorstel te doen tot opheffing en verdeling van de middelen.
26.	Voorziening groot onderhoud provinciehuis (€ 1 miljoen): de component voor jaarlijks of tweejaarlijks onderhoud dient hier uit gezuiverd te worden en de daar bijbehorende bedragen opgenomen te worden in de exploitatie.	In afwachting van de besluitvorming over de revitalisering van het provinciehuis stellen wij voor om bij de Voorjaarsnota 2007 hierover nader te rapporteren.
27.	GS dienen direct te rapporteren aan de staten zodra duidelijk is, wat de omvang van de risicoreserve BTW-compensatiefonds zou moeten zijn, als gevolg van landelijke duidelijkheid over de uitname uit het Provinciefonds en de uitkomsten van de BTW-controle door de Belastingdienst. Het is zeker dat daar vrijval van een deel van deze reserve uit voortvloeit. Afhankelijk van het besluit van PS om daarop vooruitlopend 25% of 50% te laten vrijvallen, levert dit € 1,3 of € 2,6 miljoen op.	Op grond van recente informatie van het Ministerie van BZK stellen wij u voor om 50% vrij te laten vallen ten gunste van de reserve algemene doeleinden. Mocht later alsnog blijken dat de uitname te voorbarig was, dan dient het tekort uit de saldireserve of reserve algemene doeleinden aangezuiverd te worden.
28.	Na actualisatie van deze voorziening (zie aanbeveling 6) dient aan PS een voorstel te worden voorgelegd ter heroverweging van het besluit uit 2002, waarbij deze voorziening werd ingesteld. De staten dienen dan opnieuw de noodzaak te overwegen van het sparen van € 1,1 miljoen per jaar voor investeringen die tussen 40 en 70 jaren in de toekomst liggen.	Wij stellen u voor om bij de Voorjaarsnota 2007 een discussie te voeren over het nut en de noodzaak van deze reserve.
29.	De onderzoekscommissie acht het van groot belang, dat de afspraken die in het kader van aanvaarding door PS van deze conclusies en aanbevelingen worden gemaakt, ook alle worden nage-	Wij nemen kennis van deze aanbeveling en zullen hieraan uitvoering geven in onze

Nr.	Aanbeveling rapport PWC	Voorstel GS
	komen. Zij stelt derhalve voor om de Statencommissie BFE te belasten met de monitoring van de voortgang van deze afspraken. Daartoe zullen de gemaakte afspraken en de nakoming daarvan in de vergaderingen van september en oktober 2006 op de agenda worden gezet. Daarna zal driemaandelijks aan BFE worden gerapporteerd met betrekking de voortgang.	gebruikelijke planning en controledocumenten. In de nieuwe nota Reserves en Voorzieningen zal een nieuwe actualisatie van alle individuele reserves en voorzieningen plaatsvinden.
30.	In het algemeen beveelt de commissie ten sterkste aan dat aan alle afspraken is voldaan aan het eind van deze statenperiode, zodat de nieuwe staten en het nieuwe college op het vlak van de reserves en voorzieningen met een schone lei kunnen beginnen.	Wij nemen kennis van deze aanbeveling en zullen hieraan uitvoering geven.

Op grond van vorenstaande voorstellen is het financiële effect van de voorgestelde herschikking en opheffing van verschillende reserve als volgt.

Naam reserve	Doel	Met ingang van	Geraamd saldo 31-12-2006	naar	
				reserve voor alg. doeleinden	exploitatie
Saldo reserve alg. doeleinden				€ 14.462.289	
Reserve Infrastructuur	Opheffen	31-12-2006	€ 1.204.134	€ 1.204.134	€ 1.426.045
Reserve Uitoefenen Bestuursdwang	Opheffen	31-12-2006	€ 193.774	€ 193.774	
Reserve Uitvoering SOL	Opheffen	31-12-2006	€ -		
Reserve Kosten Flankerend Beleid	Opheffen	31-12-2008			
Reserve Frictiekosten Ombuigingen	Opheffen	31-12-2008			
Reserve BTW-compensatiefonds	Verminderen	31-12-2006	€ 4.979.913	€ 2.489.957	
		totaal		€ 3.887.865	
Nieuw saldo reserve alg. doeleinden				€ 18.350.154	

Wij stellen u voor in te stemmen met deze financiële herschikking van de reserves en de opheffing van genoemde reserves.

2. Nieuwe ontwikkelingen omtrent reserves en voorzieningen

Op dit moment zijn er ontwikkelingen die gevolgen (kunnen) hebben voor de reserves en voorzieningen. Deze ontwikkelingen zijn **niet** in vorenstaande aanbevelingen en toelichtingen begrepen. De ontwikkelingen zijn de overname van de N33 en de N34, aanleg kanaal Erica-Ter Apel en ILG-investeringen. Over de ontwikkelingen met betrekking tot N33, N34 en ILG-investeringen zult u afzonderlijk (zo mogelijk in december 2006) gerapporteerd worden met inbegrip van eventuele gevolgen voor de reserves en voorzieningen. Over de ontwikkelingen met betrekking tot de aanleg van het kanaal Erica-Ter Apel in januari 2007.

3. Procedurele afspraken over reserves en voorzieningen

Zowel in het rapport Besparen op reserves als door de Commissie R&V is geconcludeerd dat de uitvoering van de procedures over het instellen, de voortgang en het beëindigen van reserves en voorzieningen niet eenduidig en niet transparant is. De borging van deze procedures dient zowel binnen de ambtelijke als bestuurlijke organisatie goed geregeld te zijn. De basis van deze procedures wordt gevonden in de Financiële verordening Drenthe 2004:

Artikel 10, Reserves en voorzieningen

1. *Gedeputeerde staten bieden in de eerste helft van iedere statenperiode aan provinciale staten een Nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aan.*
2. *De in het eerste lid genoemde nota behandelt:*
 1. *de vorming en besteding van reserves*
 2. *de vorming en besteding van voorzieningen*
 3. *de toerekening en verwerking van bedragen wegens het op peil houden en rente*
3. *In de toelichting op de jaarrekening als onderdeel van de jaarstukken van de provincie, wordt de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen in het verslagjaar kort toegelicht.*

Dit artikel houdt in dat er 1x per 4 jaar een nieuwe nota Reserves en Voorzieningen opgesteld moet worden, te weten in de eerste helft van iedere statenperiode. Tussentijdse informatievoorziening dient conform lid 3 van artikel 10 gegeven te worden in de toelichting op de jaarrekening. In de nota Reserves en Voorzieningen dient de vorming en de besteding, de toerekening en verwerking en de rente behandeld te worden. De vorming van een reserve of voorziening zal conform aanbeveling nummer 1 in een separaat statenstuk aan uw staten worden voorgelegd met vermelding van doel en noodzaak en wanneer actualisaties en rapportages uitgebracht zullen worden. De voortgang en actualisatie van alle reserves en voorzieningen dienen een onderdeel te zijn van de jaarlijkse planning en control-cyclus. In de ambtelijke organisatie betekent dat, dat op elk gewenst moment inzicht en transparantie gegeven moet kunnen worden over besteding en noodzakelijke hoogten van de reserves en voorzieningen. In de Regeling budgethouders provincie Drenthe 2004 is geregeld dat de hoofdbudgethouder verantwoordelijk is voor het gevoerde beleid. De hoofdbudgethouder is daardoor ook verantwoordelijk voor het geven van inzicht en transparantie van de hem toevertrouwde reserves en voorzieningen en rapporteert hierover aan ons college. Inmiddels zijn in de organisatie de eerste stappen gezet om het noodzakelijke inzicht te realiseren.

4. Toelichting op aanbestedingsvoordelen en het afdekken van risico's

Bij het onderzoek naar de reserves en voorzieningen zijn ook vragen gerezen over het gevoerde beleid ten aanzien van aanbestedingsvoordelen en hoe omgegaan moet worden met reserves met het afdekken van financiële risico's. Wij willen graag hierop nader ingaan en daarmee het beleid ten aanzien van deze onderwerpen verduidelijken.

Aanbestedingsvoordelen

In het kader van het inkoop- en aanbestedingsbeleid worden financiële voordelen of nadelen gegeneerd. Dergelijke voordelen of nadelen kunnen behaald worden in 3 situaties, te weten:

1. via de exploitatie
2. via investeringen
3. via reserves en voorzieningen

Via exploitatie

De verantwoording van deze voordelen en nadelen dient zichtbaar in de administratie opgenomen te worden. De voordelen dienen ten gunste van het desbetreffende project of budget te komen, terwijl de nadelen ten laste van het desbetreffende project of budget dient te komen. Binnen de vastgestelde programma's, zoals deze zijn opgenomen in de programmabegroting, dienen de voor- en nadelen opgevangen te worden. Binnen een programma zijn verschuivingen mogelijk. Hierdoor ontstaat voor de bedrijfsvoering en uitvoering van beleid de noodzakelijke flexibiliteit om adequaat en efficiënt te reageren op economische en maatschappelijke ontwikkelingen. In het jaarverslag en jaarrekening vindt vervolgens de jaarlijkse verantwoording plaats over het gevoerde beleid en financiële consequenties. In de tussentijdse rapportage dienen de aanbestedingsvoordelen of -nadelen gemeld te worden.

Via investeringen

Aanbestedingsvoordelen of -nadelen op investeringen dienen ten gunste of ten laste van de investering te worden gebracht. In de praktijk is het zgn. managementcontract een uitstekend instrument om hierin de benodigde flexibiliteit te bewerkstelligen. Een dergelijk contract wordt thans gebruikt bij de Productgroep Wegen en Kanalen. Voor- of nadelen worden aan de hand van afspraken binnen het managementcontract afgerekend en vloeien dan naar de structurele middelen.

Via reserves en voorzieningen

Aanbestedingsvoordelen of –nadelen kunnen terechtkomen in reserves of voorzieningen. In deze gevallen zal het meestal gaan om bestemmingsreserves die voor dekking van de kapitaallasten zijn ingesteld. Een bekend voorbeeld is de reserve Verkeer en Vervoer voor de uitvoering van het PUP. Uitgangspunt van de ramingen van deze reserves is een sobere uitvoering van de voorgenomen plannen, waarbij ervan uitgegaan wordt, dat aanbestedingsvoordelen zullen ontstaan en die vervolgens benut worden om de financiering van de sobere uitvoering mogelijk te maken. Periodiek dient op basis van de realisatie bepaald te worden of de dotatie in de reserve of voorziening voldoende is om toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Dan kunnen eventuele overschotten terugvloeien naar de algemene middelen, dan wel dat er extra middelen nodig zijn om de uitvoering van het vastgestelde beleid mogelijk te maken.

Afdekken risico's

Het afdekken van risico's kan op twee manieren. De eerste wijze is de vorming van een reserve of voorziening. Hierbij geldt als voorwaarde dat het risico financieel kwantificeerbaar en meetbaar is. De tweede wijze is afdekking door de reserve algemene middelen. Dan dient er sprake te zijn van niet kwantificeerbare c.q. meetbare risico's. Deze wijze dient dan opgenomen te zijn in het weerstandsvermogen (zie ook paragraaf Weerstandsvermogen).

5. De afzonderlijke aanbevelingen van het rapport met onze reactie van 10 mei jl. en zo nodig onze aanvullende reactie (inclusief de advisering van de commissie BFE van 8 november 2006)

Nr. 1 Vorming reserve of voorziening

Aanbeveling rapport:

Vorming van een reserve of voorziening dient altijd in een separaat statenstuk aan PS te worden voorgelegd. Daarbij dient expliciet te worden aangegeven:

- wat het doel van de reserve of voorziening is,
- wat de noodzaak voor vorming van een reserve of voorziening voor dit doel is,
- wanneer (in welke frequentie) actualisatie plaatsvindt en
- wanneer rapportages terzake worden uitgebracht, en hoe die rapportages eruit moeten zien.

Toevoegingen en onttrekkingen anders dan in desbetreffend statenstuk afgesproken, dienen altijd in een separaat of expliciet besluit te worden vastgelegd (en niet bijvoorbeeld "even tussendoor" in een opsomming van voorstellen in de Nota van aanbidding bij de Begroting te worden meegenomen).

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie geeft aan dat aan het instellen van nieuwe reserves een apart statenstuk ten grondslag moet liggen. Wat betreft het instellen van nieuwe reserves is het beleid de laatste jaren om u hierover zowel tijdens de behandeling van de desbetreffende inhoudelijke nota (bijvoorbeeld De Contourennota) als in de voorjaarsnota omtrent de financiële gevolgen te informeren. We willen uw staten voorstellen bij de beleidsnota of de voorjaarsnota expliciet de inhoudelijke discussie te voeren. Het voorstel van de onderzoekscommissie om uw staten de instelling van een nieuwe reserve of voorziening door middel van een separaat statenstuk te laten vaststellen nemen we over. Indien het instellen van een nieuwe reserve of voorziening noodzakelijk is, stellen we u voor bij de Begroting het voorstel, inclusief de door de onderzoekscommissie voorgestelde kwaliteitseisen, aan u voor te leggen.

De tweede aanbeveling van de onderzoekscommissie is om toevoegingen en onttrekkingen anders dan in het betreffende statenstuk afgesproken altijd in een separaat of expliciet besluit vast te leggen. Indien er sprake is van een bijzondere toevoeging of onttrekking stellen wij u voor deze expliciet in een begrotingswijziging vast te leggen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Geen.

Nr. 2 Nota Reserves en Voorzieningen

Aanbeveling rapport:

De Nota reserves en voorzieningen dient eens per vier jaar (halverwege de statenperiode) aan de staten te worden voorgelegd. De aanbevelingen terzake in hoofdstuk 2 onder D1 tot en met D6 in het rapport van PWC worden integraal overgenomen. Een frequentie van eens in de vier jaar acht de commissie voldoende, *mits*:

- a. in de programmabegroting jaarlijks een uitgebreidere toelichting (inhoudelijk en financieel) wordt gegeven op de reserves en voorzieningen, ook in relatie tot de programma's waaraan zij zijn gekoppeld, en
- b. in de Voorjaarsnota jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang en majeure afwijkingen (met voldoende toelichting) en eventueel benodigde acties.

De aanbevelingen in hoofdstuk 2 onder E1 tot en met E4 uit het rapport van PWC worden daarbij integraal overgenomen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De aanbevelingen van de onderzoekscommissie over de systematiek van rapporteren in de nota reserves en voorzieningen, de voorjaarsnota en de programmabegroting worden integraal overgenomen. In de programmabegroting 2007 zal een koppeling worden gemaakt tussen de programma's en de reserves. In de programma's wordt als gebruikelijk de inhoudelijke toelichting gegeven en in het overzicht reserves en voorzieningen zullen we een financiële toelichting opnemen. In de voorjaarsnota 2007 zullen we over grote afwijkingen en veranderingen in beleid apart rapporteren en dit aan uw staten ter instemming voorleggen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Geen.

Nr. 3 Vermeerderingen en verminderingen

Aanbeveling rapport:

Om beter inzicht te krijgen in het volume dat door de reserve of voorziening loopt en in de omvang van het jaarbudget dat aan de reserve/voorziening gekoppeld is, dient er niet met *netto* vermeerderingen of verminderingen te worden gewerkt, maar dienen de brutobedragen te worden toegelicht.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie stelt voor in de programmabegroting bruto toevoegingen en onttrekkingen op te nemen. In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) staat echter dat in hoofdfunctie 0 de netto stortingen en onttrekkingen aan de reserves dienen te worden verantwoord. Om die reden zijn tot nu toe de nettotoevoegingen en onttrekkingen in het overzicht van reserves en voorzieningen opgenomen. In de Begroting 2007 zullen wij in het overzicht reserves en voorzieningen de bruto toevoegingen en onttrekkingen opnemen. De bruto-onttrekkingen bestaan uit de verwachte uitgaven voor het desbetreffende jaar. In de Begroting 2007 zal dit bedrag zowel in de exploitatie als in het overzicht van reserves en voorzieningen getoond worden. De hardheid van de verwachte onttrekkingen wordt verder in de tijd steeds minder. Bij de reserves van meer 'politieke aard' zijn de uitnames een inschatting.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Geen.

Nr. 4 Toelichting in jaarrekening

Aanbeveling rapport:

In de jaarrekening dient steeds per reserve te worden toegelicht (inhoudelijk en financieel) waarom de realisatie afwijkt van de Begroting, wat het effect van die afwijking is voor de betreffende reserve en de daarmee samenhangende beleidsdoelstelling in de komende jaren.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan in de jaarrekening per reserve aan te geven waarom de realisatie afwijkt van de Begroting, wat het effect is van die afwijking voor de betreffende reserve en de daarmee samenhangende beleidsdoelstelling in de komende jaren. De jaarrekening 2005 is reeds verbeterd door in de programma's te verwijzen naar de bijbehorende reserves. Voor 2006 is een verbetering mogelijk om ook bij de reserves te verwijzen naar de bijbehorende programma's. De toelichting op de verschillen tussen begrote en daadwerkelijke uitname worden bij de analyse per programma opgenomen. In de programma's vindt de daadwerkelijke realisatie plaats.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):
Geen.

Nr. 5 Ontschotting jaartranches

Aanbeveling rapport:

Sommige reserves zijn of worden ingesteld met het doel om tot "ontschotting" van jaartranches in de Begroting te komen. Dat is alleen gerechtvaardigd, als er sprake is van moeilijk voorspelbare fluctuaties in de uitgaven van jaar op jaar. Is dat het geval, dan dienen er goede nadere afspraken gemaakt te worden om het budgetrecht van de staten adequaat vorm te geven, zodat PS van jaar op jaar kan blijven monitoren hoe de uitvoering van een bepaald beleidsprogramma verloopt.

Een voorbeeld hiervan is de reserve Stimulering vitaal platteland, waar straks de ILG-gelden in worden gestort. Bij de vaststelling van het pMJP dit jaar, zullen expliciet afspraken moeten worden gemaakt omtrent de jaarlijkse informatievoorziening aan de staten over het verloop van de uitvoering van dit programma. Niet alleen cijfermatig in de Begroting en Voorjaarsnota, maar ook inhoudelijk in een separate rapportage, te bespreken in de statencommissie. Ze in dit verband ook aanbeveling 11 m.b.t. het investeringsprogramma Verkeer en Vervoer.

Onze reactie van 10 mei 2006:

In 2003 zijn om het collegeprogramma uit te voeren vijf programmalijnen gestart. Het gaat hier om de programma's Land, Stad, WOK, Bereikbaarheid en Sociaal evenwicht. De programma's hebben op de exploitatie een budget om de doelstellingen in 2007 te bereiken. Omdat de jaarlijkse uitgaven niet hetzelfde zijn ten opzichte van elkaar, en de exacte uitgaven niet vooraf precies zijn in te schatten is er voor elke programmalijn een reserve beschikbaar. In 2007 is aan de nieuwe staten de keuze of u de ingezette weg van de programmalijnen wilt voortzetten. Wat betreft eventuele niet bestede middelen wordt aan de nieuwe staten dan de keuze voorgelegd of deze moeten terugvloeien naar de algemene middelen of dat zij opnieuw in nieuw in te richten programmalijnen worden ingezet.

In de aanbevelingen van de onderzoekscommissie staat vermeld dat de ILG-gelden in deze reserve worden gestort en dat er extra afspraken gemaakt dienen te worden over de uitvoering en monitoring van het ILG-programma. Of de ILG-gelden in de Reserve stimulering vitaal platteland worden gestort is nog niet bekend. Op dit moment zijn de provincies in onderhandeling met het Rijk over de ILG-gelden. Wanneer er meer duidelijkheid is over de afspraken met het Rijk zullen wij uw staten een voorstel doen over de uitvoering en monitoring van deze middelen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):
Geen.

Nr. 6 Actualisatie reserves en voorzieningen

Aanbeveling rapport:

Alvorens tot concrete afspraken te kunnen komen over bepaalde reserves en voorzieningen, dienen de meeste daarvan op korte termijn te worden geactualiseerd, om helderheid te krijgen over de juiste omvang ervan en de juiste onderbouwing. Deze actualisatie dient gereed te zijn uiterlijk bij aanbidding van de Begroting 2007. Het betreft dan de volgende reserves en voorzieningen:

- Infrastructuur
- Verkeer en Vervoer
- Beheer vaarweg Meppel-De Punt
- Beheer Zuidoost-Drentse vaarwegen
- Exploitatie zandwinplaatsen
- Grondwaterheffing
- Nationaal Milieubeleidsplan
- BTW-compensatiefonds
- Kapitaallasten kunstwerken
- Groot onderhoud provinciehuis

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie stelt voor dat bij de aanbidding van de Begroting de reserves en voorzieningen geactualiseerd moeten zijn en in het bijzonder de genoemde reserves. Het is technisch gezien niet mogelijk de resultaten van deze actualisaties te verwerken in de Begroting 2007 die we u in juli toezenden. Bij de aanbidding van de Begroting zullen we in een aparte brief aangeven wat de uitkomsten zijn van de mogelijke actualisaties. Tevens zullen de eventuele gevolgen in de eerste begrotingswijziging 2007 ter vaststelling aan u worden voorgelegd.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Reserve Infrastructuur

Zie nummer 17.

Reserve Investerings Verkeer en Vervoer

De reserve Investerings Verkeer en Vervoer (IVV) is in 2002 ingesteld ter egalisatie van de kapitaallasten van infrastructurele investeringen. Op basis van het Uitvoeringsprogramma PVVP 1996 en het Bereikbaarheidsprofiel 2001 is besloten € 67 miljoen als provinciaal aandeel te investeren in de bereikbaarheid van de provincie Drenthe. In de voorjaarsnota 2004 is besloten € 32 miljoen extra te investeren, zodat in totaal € 99 miljoen beschikbaar is. Om deze investeringen te kunnen financieren is besloten € 3,7 miljoen jaarlijks structureel te doteren in de reserve IVV. Voor de extra investering van € 32 miljoen is eveneens in de voorjaarsnota 2004 besloten nog eens € 2,2 miljoen jaarlijks structureel te doteren, in totaal dus € 5,9 miljoen. De investeringen zullen in de periode 2002-2010 uitgevoerd moeten worden. In de Begroting 2007-2010 is een herijkte investeringsplan opgenomen, waaruit blijkt dat de planning om de investeringen te realiseren gehaald moet worden. Op basis van de al gerealiseerde projecten, de lopende projecten en de geplande projecten is een berekening gemaakt van de kapitaallasten die ten laste van de reserve IVV gebracht zullen worden. In deze reserve zullen ook gedurende vier jaar de regiovisiegelden Groningen-Assen gestort worden, in totaal € 10,6 miljoen. De resultaten van de berekening is dus met inbegrip van deze gelden.

De huidige hoogte van de dotatie is voldoende om alle noodzakelijke investeringen te kunnen financieren. De dotatie dient conform eerdere besluitvorming tot 2027 gehandhaafd te blijven, met inbegrip van de gelden van de Regiovisie Groningen-Assen. De lichte tekorten in de jaren 2019 tot en met 2021 zullen op basis van ervaringsgegevens door latere uitvoering van geplande investeringen opgevangen worden. Met deze reserve en de financieringswijze kan het totale programma Bereikbaarheid van € 99 miljoen uitgevoerd worden.

Reserve Beheer Meppel-De Punt

Zie nummer 18.

Reserve Beheer Zuidoost-Drentse vaarwegen

De statencommissie beveelt aan deze reserve te actualiseren mede op grond van het de inschatting van accountantskantoor PWC : *“Onze inschatting is dat deze reserve enige vrije ruimte moet kunnen bevatten gezien de relatief lange termijn waarop de inhaalslag nu al achterwege is gebleven”*.

Gegeven de levensduur van de betrokken civieltechnische constructies is de frictietermijn helemaal niet zo lang. Bovendien is de redenering niet valide. Het feit dat de provincie tot dusver geluk heeft gehad, en maar beperkt afschuivingen van oevers heeft plaatsgevonden, is geen garantie dat dat zo blijft. In 2006 zal een “bijhaalslag” (-€ 3 miljoen extra aanbesteden, waarvan € 2 miljoen daadwerkelijk uitgeven-) uitgevoerd worden, en vervolgens de inhaalslag conform oorspronkelijke planning voltooien. Eind 2008 is het achterstallig onderhoud weggewerkt, conform de planning zoals opgenomen in de managementcontracten 2005 en 2006. Het totale achterstallige onderhoud is overigens groter dan de in de reserve aanwezige middelen. De “wanneer-vraag” is hier dus al beantwoord. Van het jaarbudget van de Zuidoost-Drentse vaarwegen is 28% afkomstig van de Zuid-Drentse waterschappen. Dat geldt ook voor de inhoud van de reserve.

Reserve Exploitatie zandwinplaatsen

Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor de reserve per 31 december 2006 op te heffen. Tegen de tijd dat het nodig is worden de begrote kosten in de begroting opgenomen.

Reserve grondwaterheffing

Zie nummer 19.

Reserve nationaal milieubeleidsplan

Zie nummer 14.

Reserve BTW-compensatiefonds

Zie nummer 27.

Voorziening Kapitaallasten kunstwerken

Zie nummer 28.

Voorziening Groot onderhoud provinciehuis

Zie nummer 26.

Nr. 7 Reserves niet in programmabegroting

Aanbeveling rapport:

GS worden dringend verzocht om zo spoedig mogelijk helderheid te geven met betrekking tot die reserves die niet in de Begroting 2006 zijn opgenomen, maar desondanks nog wel bestaan (het betreft de reserves grote projecten, stimulering gebiedsgericht werken, bejaardenoord en plattelandstructuur). Waarom staan deze niet in de programmabegroting? Wat gaat er met die reserves gebeuren en waar gaat het geld heen en waarom?

Onze reactie van 10 mei 2006:

In de Begroting 2006 is een aantal reserves niet opgenomen terwijl uit de jaarrekening 2005 duidelijk werd dat de reserves wel bestaan. Het gaat hier om de Reserve grote projecten, de Reserve stimulering gebiedsgericht beleid, de Reserve bejaardenoord, de Reserve plattelandstructuur en de Reserve stimulering vitaal platteland. De eerste vier reserves zijn niet in de Begroting 2006 opgenomen omdat uw staten hebben besloten dat nadat de middelen waren besteed deze reserves konden worden opgeheven. De middelen zijn van de reserve naar de exploitatie overgeboekt waardoor de stand van de reserve € 0,- was. Bij het opstellen van de Begroting (juni 2005) was de verwachting dat aan het einde van het jaar de middelen zouden zijn besteed. Dit bleek echter niet het geval. Om die reden zijn de middelen teruggestort in de betreffende reserves en zijn de reserves blijven bestaan. Om de transparantie te verbeteren zullen we uw staten in het vervolg een expliciet besluit voorleggen indien aan het einde van het boekjaar middelen resteren en uw staten hebben besloten dat de reserve wordt

opgeheven na besteding van de middelen. Dus wanneer op 31 december blijkt dat er middelen niet zijn besteed aan de door u vastgestelde bestemming en u hebt besloten de reserve op te heffen na besteding van de middelen dan wordt bij de jaarrekening een nader voorstel gedaan omtrent de bestemming van het resultaat.

Wat betreft de Reserve stimulering vitaal platteland hebben uw staten met het vaststellen van de voorjaarsnota 2004 ingestemd met de instelling van deze reserve. In de voorjaarsnota 2005 bent u geïnformeerd over het operationeel maken van de betreffende reserve. In de nota reserves en voorzieningen bent u geïnformeerd over het doel van de reserve en de middelen die jaarlijks in de exploitatie ter beschikking worden gesteld. Daarnaast hebt u met de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen besloten dat niet bestede middelen uit de Reserve plattelandsstructuur en de Reserve aankopen natuurterreinen werden toegevoegd aan de Reserve stimulering vitaal platteland. Deze middelen zijn in de exploitatie bij de jaarlijkse budgetten van Vitaal Platteland geboekt. Het jaarlijks budget en de vrijgevallen middelen na besluitvorming over de nota reserves en voorzieningen zijn correct opgenomen in de programmabegroting. De reserve is ingesteld met ingang van 2005, logischerwijs was in de Begroting 2006, in het overzicht van de reserves en voorzieningen, een meerjarige financiële verwachting opgenomen. Dit overzicht van onttrekkingen en toevoegingen is niet opgenomen. Wel bent u in de brief van 27 september in de toelichting op het overzicht reserves en voorzieningen geïnformeerd over het feit dat deze reserve alleen wordt gevuld wanneer blijkt dat de jaarlijkse budgetten niet zijn besteed. Om te voorkomen dat middelen pas inzichtelijk worden in de jaarrekening in plaats van in het overzicht reserves en voorzieningen in de Begroting zal vanaf de Begroting 2007 in het overzicht reserves en voorzieningen inzichtelijk worden gemaakt dat een reserve wel bestaat door een meerjarige €0,- raming op te nemen in de Begroting met de bijbehorende toelichting. *Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):* Geen.

Nr. 8 Classificatie reserves en voorzieningen

Aanbeveling rapport:

GS dienen op grond van het BBV te bezien of sommige voorzieningen geclassificeerd moeten worden als reserve (en andersom) en de staten met redenen omkleed over de uitkomsten van deze herziene classificatie te informeren.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie maakt opmerkingen over de classificatie van de reserves en voorzieningen. Onze huisaccountant heeft ingestemd met de huidige classificatie. Een heroverweging zal in samenspraak met onze huisaccountant plaatsvinden. Uw staten zullen over de eventuele herziening van de classificatie inclusief een toelichting op de eventuele wijzigingen bij de aanbidding van de Begroting worden geïnformeerd.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006): Geen.

Nr. 9 Administratieve organisatie

Aanbeveling rapport:

GS worden dringend verzocht uitvoering te geven aan de aanbevelingen F1 en F2 en het gestelde in hoofdstuk 3.6 van het rapport van PWC ter zake van de interne procesverbetering, interne beheersing en formele verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot de reserves en voorzieningen en de staten over de resultaten en genomen maatregelen nader te rapporteren. Daarbij dienen GS onderbouwd aan te geven of de gesignaleerde problemen uitsluitend bestaan ten aanzien van de reserves en voorzieningen of ook breder betrekking hebben op de programmabegroting.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie verzoekt ons een begrotingsdossier op te stellen en de afstemming van verantwoordelijkheden en informatieuitwisseling van de reserves en voorzieningen te verbeteren. Het voorstel om een dossier te laten vormen zullen we overnemen. Voor de afstemming van de verantwoordelijkheden en de verbetering van de informatieuitwisseling is een verbetertraject gestart. De formele interne procedure voor de budgethouder zal nader geëxpliciteerd worden en verbeterd worden opgenomen in de administratieve organisatie en interne controle.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):
Geen.

Nr. 10 Verstrekken van nadere informatie

Aanbeveling rapport:

GS worden gevraagd om ten aanzien van bepaalde reserves (zoals de Reserve Versterking economische structuur en de reserve Verkeer en vervoer) jaarlijks zo nodig *in besloten setting* nadere informatie te verstrekken over het verloop en de inzet van de reserve en de bijbehorende programma's, indien en voorzover uit tactische overwegingen in openbare stukken geen volledige openheid van zaken kan worden gegeven.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan uw staten desnoods in besloten setting vooraf meer te informeren over de keuzes die wij maken om de programmadoelstellingen te bereiken en welke financiële gevolgen dit heeft voor de reserves investeringen verkeer en vervoer en de Reserve Versterking economische infrastructuur. Voor onze reactie op deze aanbeveling verwijzen we naar de reactie op de aanbevelingen nummers 11 en 15.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):
Geen.

Nr. 11 Programma Verkeer en Vervoer

Aanbeveling rapport:

Over het programma verkeer en vervoer van € 99 miljoen dient jaarlijks separaat te worden gerapporteerd over voortgang, versnelling of vertraging, voorzien van meerjarencijfers en de mutaties in die cijfers ten opzichte van het voorgaande jaar. De rol van de reserve V&V als financieringsbron dient daarin separaat duidelijk te worden gemaakt. GS dienen separaat met de staten te bespreken op welke wijze vorm gegeven kan worden aan een betere kaderstelling en controle op dit forse investeringsprogramma. Daarbij dienen afspraken te worden gemaakt over de status van het PUP in het verkeer tussen GS en PS.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan om separaat te rapporteren aan uw staten over het programma Verkeer en Vervoer en de bijbehorende Reserve investeringen verkeer en vervoer. Ten tweede beveelt de onderzoekscommissie aan dat wij separaat met uw staten bespreken op welke wijze vorm kan worden gegeven aan een betere kaderstelling en controle op dit forse investeringsprogramma. Daarbij dienen afspraken te worden gemaakt over de status van het PUP. Momenteel sturen wij u ter informatie het PUP toe. In het PUP 2007 zal het Provinciaal uitvoeringsplan weer een meerjarig karakter krijgen. Meer dan tot op heden wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de projecten worden gefinancierd en in hoeverre aanspraak wordt gemaakt op de Reserve investeringen verkeer en vervoer. Eventuele gevolgen van versnelling of vertraging in de uitvoering voor de Reserve investeringen Verkeer en Vervoer worden in de jaarrekening toegelicht. We willen met u in discussie over de status van het PUP en in hoeverre u daadwerkelijk separate verantwoordingsdocumenten naast het jaarverslag wilt ontvangen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):
Geen.

Nr. 12 Analyse PUP

Aanbeveling rapport:

Het PUP dient jaarlijks een analyse te bevatten van de verschillen tussen de investeringsramingen in de programmabegroting en die in het PUP. Tevens dient in de jaarrekening een verschillenanalyse opgenomen te worden met een toelichting op de effecten daarvan voor de reserve en de realisatie van beleid.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan dat het PUP jaarlijks een analyse dient te bevatten van de verschillen tussen de investeringsramingen in de programmabegroting en het PUP. Tevens dient bij de jaarrekening een verschillenanalyse te worden opgenomen met een toelichting op de effecten daarvan voor de reserve en realisatie van het beleid. Voor de informatievoorziening over het programma Verkeer en Vervoer is het mogelijk u uitgebreider te informeren over de geplande investeringen door een concreter investeringsoverzicht in de Begroting op te nemen dan tot op heden gebruikelijk is. Op dit moment zijn voornamelijk de gevolgen voor afschrijvingen en rente inzichtelijk, door een uitgebreider investeringsoverzicht op te nemen krijgt u bij de Begroting al inzicht in de verwachte investeringen. Met deze verandering krijgt u in de Begroting de financiële verwachtingen van het PUP aangereikt. Eventuele wijzigingen in de planvorming zijn door het uitgebreidere investeringsoverzicht meer inzichtelijk. De aanbeveling een verschillenanalyse in het PUP op te nemen komt op dat moment ook beter tot zijn recht. In het provinciaal jaarverslag zal meer dan tot op heden uiteengezet worden in hoeverre de geplande realisatie daadwerkelijk is gerealiseerd en welke gevolgen dit heeft voor de realisatie van het beleid en de effecten voor de Reserve investeringen verkeer en vervoer.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Geen.

Nr. 13 Heroverweging gelden Regiovisie

Aanbeveling rapport:

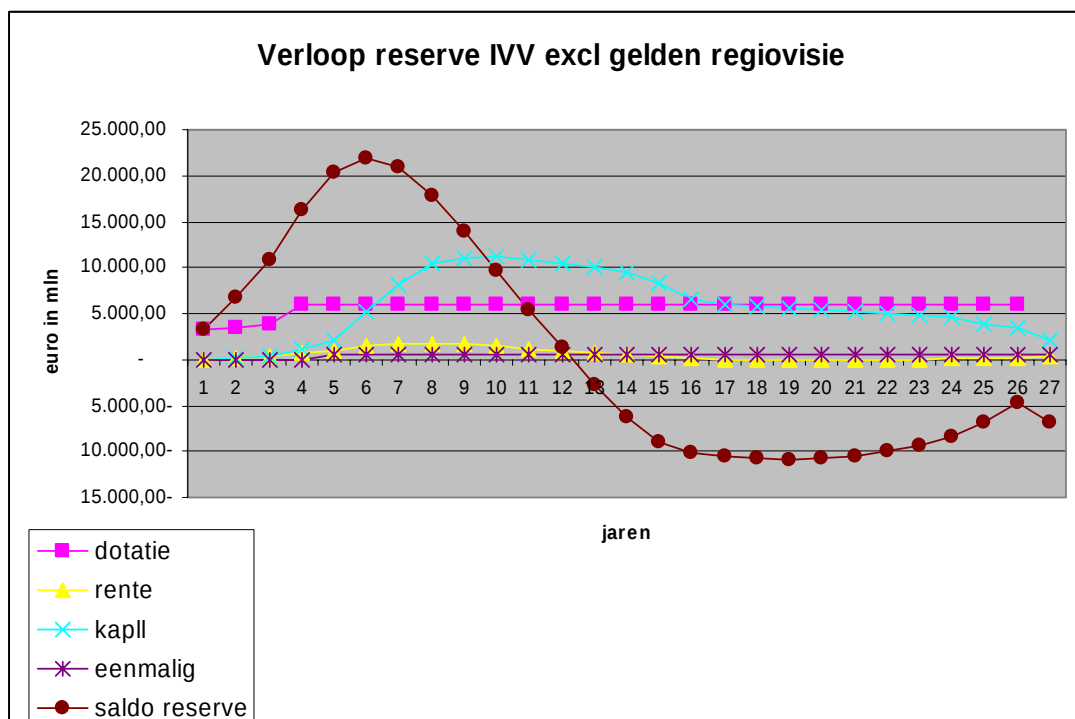
De extra dotatie van 11 miljoen (in vier jaar tijd) aan de reserve V&V uit vrijgevallen gelden voor de Regiovisie Groningen-Assen dient te worden heroverwogen. Voor deze gelden kan een nieuwe bestemming worden gezocht en zij moeten derhalve worden toegevoegd aan de algemene reserve. In overleg tussen PS en GS dient te worden besloten over de bestemming van deze middelen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan de middelen voor de regiovisie te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. In de voorjaarsnota stellen we u voor bij de Begroting met een voorstel komen een reserve bijzondere infrastructurele projecten in te stellen. We willen uw staten voorstellen op dit moment nog geen besluit te nemen over de regiovisiegelden en op ons voorstel te wachten.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

In het rapport van de commissie staat dat er € 11 miljoen aan middelen in de reserve Investerings Verkeer en Vervoer in vier jaar in de reserve worden geparkeerd. Om precies te zijn is de verwachting dat er in 2006 een bedrag van € 3,3 miljoen wordt toegevoegd in 2007, 2008 en 2009 een bedrag van € 2,44 miljoen. In het totaal gaat het om een bedrag van € 10,6 miljoen. De middelen zijn destijds toegevoegd om de tijdelijke negatieve reserve problematiek op te lossen. Gelet op het advies van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie stelt GS voor de dotatie van deze middelen aan de bestemmingsreserve te handhaven..

Nr. 14 Reserve Nationaal Milieubeleidsplan

Aanbeveling rapport:

Van het financiële verloop van de reserve Nationaal Milieubeleidsplan, dient zo spoedig mogelijk een nieuwe opzet te worden gemaakt. PS dienen hierover te worden geïnformeerd.

Onze reactie van 10 mei 2006:

Bij de aanbidding van de Begroting 2007 wordt u in de brief nader geïnformeerd over het financiële verloop van de Reserve Nationaal Milieubeleidsplan.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

In de Begroting 2007 is het volgende verloop opgenomen.

2.09 Reserve Nationaal Milieubeleidsplan

Verloop	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aanvang jaar	759.299	649.829	399.829	399.829	399.829	399.829
Vermeerdering	355.000	355.000	365.000	377.000	385.000	392.000
Vermindering	464.470	605.000	365.000	377.000	385.000	392.000
Einde jaar	649.829	399.829	399.829	399.829	399.829	399.829

De actualisatie en het opstellen van een nieuwe opzet vergen veel tijd. Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor om de actualisatie van deze reserve te behandelen voor de verkiezingen van maart 2007.

Nr. 15 Reserve Versterking economische structuur

Aanbeveling rapport:

Reserve versterking economische structuur: vanwege de relatie met cofinanciering van EU-gefinancierde projecten dienen de staten jaarlijks inzicht te krijgen in het verloop van deze reserve (gerealiseerde cofinanciering ten opzichte van de planning afgelopen jaar en geplande cofinanciering komende jaren).

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie stelt voor dat de staten op de hoogte dienen te zijn van de geplande projecten en de gerealiseerde cofinanciering. In veel gevallen is er sprake van cofinanciering na een onderhandelingstraject. Uw staten jaarlijks vooraf informeren over de geplande cofinancieringsprojecten kan het onderhandelingstraject schaden. De presentatie van de geplande cofinancieringsprojecten kan jaarlijks plaatsvinden. Wel zoeken we naar een vorm waarin dit ook mogelijk is omdat het niet altijd wenselijk is dit geheel publiekelijk te bespreken. Bij de jaarverantwoording zullen wij uiteraard wel in de openbaarheid over de gerealiseerde projecten rapporteren.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

In de Begroting 2007 is het volgende overzicht opgenomen over het verloop van deze reserve:

2.14 Reserve Versterking economische structuur

Verloop	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aanvang jaar	1.313.523	3.586.566	2.483.078	879.590	879.590	879.590
Vermeerdering	2.538.081	1.896.512	1.896.512	176.512	176.512	176.512
Vermindering	265.038	3.000.000	3.500.000	176.512	176.512	176.512
Einde jaar	3.586.566	2.483.078	879.590	879.590	879.590	879.590

De vermeerdering van de reserve voor 2007 bestaat uit de € 1.700.000, die in de Voorjaarsnota 2005 beschikbaar is gesteld en de structurele toevoeging van € 176.512. De verwachte vermindering is een van de dekkingsmiddelen van de programmalijs WOK en het noordelijk Kompas-programma. In het kader van de WOK, het huidige Kompas-programma en het nieuwe Europese en Rijksprogramma zijn voldoende projecten onderhanden.

Nr. 16 Reserve Versterking economische structuur*Aanbeveling rapport:*

Er moet een besluit aan PS worden voorgelegd over de middelen uit het voormalige werkgelegenheidsfonds (Reserve Versterking economische structuur). De commissie beveelt aan om de gelden van gemeenten en het CWI (= rechtsopvolger van het regionale Arbeidsbureau) ad € 300.000,-- terug te storten en het aandeel van de provincie (€ 150.000,--) terug te laten vloeien in de algemene middelen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie beveelt aan om de middelen uit het voormalige werkgelegenheidsfonds terug te storten naar gemeenten en het deel van de provincie terug te storten naar de algemene middelen. In de reserve versterking economische structuur zijn de middelen van het voormalige werkgelegenheidsfonds ondergebracht. Het betreft ca. € 0,45 miljoen. Er is met alle partijen (toenmalige Regionale Arbeidsbureau, 12 Drentse gemeenten, provincie Drenthe) die het geld beschikbaar hebben gesteld, afgesproken dat het geld blijvend ingezet wordt binnen de afgesproken doelen. De NOM, die de acquisitie voor Drenthe begeleidt, vindt het een zinvol instrument. Het acquisitie-instrument wordt ingezet voor nieuwe bedrijven met 5 tot 20 arbeidsplaatsen. Het gaat om ondersteuning in de loonkosten van € 5.000,-- per arbeidsplaats. Voor bedrijven vanaf 20 arbeidsplaatsen is de noordelijke LPR van toepassing. De Drentse regeling vult een lacune op. Gezien het vorenstaande ligt het niet in de rede de middelen terug te storten naar de gemeenten. Bij de actualisatie zal hier nader op in worden gegaan.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

De actualisatie vergt meer voorbereiding en tijd. Gelet op de gezamenlijke belangen van de provincie en de Drentse gemeenten is een zorgvuldige actualisatie op zijn plaats. Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor om de actualisatie van deze reserve te behandelen voor de verkiezingen van maart 2007.

Nr. 17 Reserve Infrastructuur

Aanbeveling rapport:

Reserve Infrastructuur (€ 1,13 miljoen): vrije ruimte is aanwezig; na 2006 opheffen en bedrag laten vrijvallen. Benodigd budget voor kapitaallasten in Begroting onderbrengen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

De aanbeveling van de commissie luidt dat de Reserve Infrastructuur bij de aanbidding van de Begroting geactualiseerd dient te zijn. Na actualisatie beveelt de statencommissie aan de reserve op te heffen en de kapitaallasten in de Begroting onder te brengen.

Voor de actualisatie van de reserve is ervan uit gegaan dat alle projecten inmiddels zijn afgesloten en er geen onverwachte uitgaven van de investeringskredieten hoeft te worden gedekt. In onderstaand tabel zijn de verwachte kapitaallasten, het normbedrag en de vrije ruimte opgenomen.

Verwachte kapitaallasten infrastructuur:

Jaar	Kapitaallasten totaal	Uiteindelijk normbedrag	Vrije ruimte
2006	1.426.045	1.500.976	74.931
2007	1.430.985	1.427.431	3.554-
2008	1.230.151	1.430.984	200.833
2009	1.229.990	1.481.138	251.148
2010	1.229.828	1.495.949	266.121
2011	1.216.444	1.510.909	294.465
2012	1.212.692	1.526.018	313.326
2013	1.208.803	1.541.278	332.475
2014	1.011.623	1.556.691	545.068
2015	986.138	1.572.258	586.120
2016	841.365	1.587.980	746.615
2017	837.117	1.603.860	766.743
2018	824.662	1.619.899	795.237
2019	808.019	1.636.098	828.079
2020	808.019	1.652.459	844.440
2021	805.733	1.668.983	863.250
2022	752.961	1.685.673	932.712
2023	444.644	1.702.530	1.257.886
2024	383.088	1.719.555	1.336.467
2025	297.524	1.736.751	1.439.227
2026	-	1.754.118	1.754.118
2027	-	1.771.660	1.771.660
2028	-	1.789.376	1.789.376

Het voorstel om de reserve per 31 december op te heffen wordt door ons overgenomen, waarbij de kapitaallasten via een begrotingswijziging in de Begroting 2007 opgenomen zullen worden.

Nr. 18 Reserve beheer Meppel-De Punt

Aanbeveling rapport:

Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt (€ 7,07 miljoen): het Rijk dreigt taken over te dragen aan de provincie zonder het bijbehorende benodigde budget geheel over te hevelen. Daardoor dreigt een tekort in deze reserve. PS dienen aan het college duidelijk te maken, dat het niet acceptabel is, dat de onderhandelingen met het Rijk resulteren in tekorten in de over te hevelen budgetten.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbieding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

1. Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt: De in het PWC-rapport opgenomen zin "Het Rijk dreigt taken over te dragen aan de provincie zonder het bijbehorende budget geheel over te hevelen": klopt niet. Het Rijk heeft de taak en de vaarweg (inclusief eigendom) al in 1994 overgedragen, inclusief voldoende jaarlijks budget. In de bestuursovereenkomst staat dat het Rijk de jaarlijkse betaling mag afkopen. De provincie Overijssel heeft een vergelijkbare overeenkomst, en daar heeft het Rijk al afgekocht, en wel via kapitalisatie van het jaarbudget tegen 4,5% (wat inhoudt: 22,22 maal het jaarbudget). Zetten wij de afkoopsom op de kapitaalmarkt uit, waardoor rente wordt gegenereerd, en wordt die rente minus inflatiecorrectie bestemd voor het beheer en onderhoud, dan ontstaat een te laag jaarlijks budget. Als dit tekort in mindering gebracht wordt op de reserve, brengt dat de "duurzaamheid" van de reserve in gevaar wat een risico vormt.
2. Reserve beheer vaarweg Meppel-De Punt: De actualisatie van de meerjarenanalyse en het daaruit berekende gevolg voor de mate van toereiken zijn van de reserve is een ingewikkeld "project". De functie waarin deze taak is ondergebracht is vacant, en de vacature is getemporeerd vanwege de op handen zijnde overname van de Rijksweg N34, inclusief ca. 10 medewerkers van Rijkswaterstaat. De vacature daarop vooruitlopend (versneld) invullen is onverstandig.

Bovendien is voor het maken van de analyse een systeem voor rationeel onderhoud (een softwarepakket) nodig. Het huidige is "afgeschreven" en wordt door de leverancier niet meer onderhouden. De twaalf provincies zijn in een IPO-project gezamenlijk bezig een nieuw pakket te definiëren en te laten leveren. Dat is er volgens planning eind 2006. Per 1/4/2007 kan een nieuwe analyse geleverd worden, waarvan de resultaten aan uw staten medegedeeld worden.

Nr. 19 Reserve Grondwaterheffing

Aanbeveling rapport:

Reserve grondwaterheffing (€ 0,52 miljoen): Opheffen en bedrag vrij laten vallen. De risico's voor eventuele schade kunnen indien nodig worden gedekt uit de algemene reserves.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbieding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

De bestedingsmogelijkheden van de Reserve Grondwaterheffing zijn in artikel 48 van de Grondwaterwet limitatief aangegeven. Binnen die ruimte wordt de reserve ook door de provincie Drenthe ingezet. Daartoe wordt elk jaar in de nota "Kostenopzet Reserve grondwaterheffing" de uitgaven van het afgelopen jaar en het komende jaar beschreven en de gevolgen daarvan voor het verloop van de reserve en de heffing.

Al enige jaren wordt er van uitgegaan dat er een reserve van ongeveer € 450.000 nodig is om te kunnen voorzien in eventuele schade uitkeringen. Wettelijk is voorzien in een schade uitkering uit de heffing indien er schade ontstaat vanwege het wijzigen van een vergunning. Ook in situaties waar de veroorzaker van schade moeilijk aanwijsbaar is kan schade worden vergoed uit de grondwaterheffing. Uit een inventarisatie bij andere provincies is gebleken dat ook zij vergelijkbare bedragen hanteren als

zijnde de gewenste reserve. Overigens is evenals in Drenthe ook in andere provincies tot op heden geen schade uitgekeerd. Er kunnen echter geen middelen worden toegevoegd aan de algemene middelen aangezien de bestedingen vanuit de Reserve grondwaterheffing wettelijk zijn vastgelegd. Daarbij moet worden opgemerkt dat de stand van de reserve aan fluctuaties onderhevig is omdat vooral de verwerking van reserveringen voor bijdragen van de provincie aan projecten van derden niet altijd parallel loopt met een Begrotingsjaar. Overigens wordt voor komend jaar een verhoging van de heffing voorzien vanwege toenemende uitgaven. Een gewenste afname van de reserve zal daarbij mee in beschouwing kunnen worden genomen.

Nr. 20 Reserve Uitoefenen Bestuursdwang

Aanbeveling rapport:

Reserve Uitoefenen Bestuursdwang (€ 0,24 miljoen): Opheffen en bedrag laten vrijvallen. Eventuele incidentele uitgaven ten laste brengen van de algemene reserve.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Wij stellen voor in te stemmen met de opheffing van de reserve. Wel is het noodzakelijk dat een budget in de exploitatie opgenomen wordt dat niet gericht is op volledige besteding maar slechts op de mogelijkheid tot de snelle aanwending van middelen om adequate bestuursdwang mogelijk te maken.

Nr. 21 Reserve Ontgrondingenheffingen

Aanbeveling rapport:

Reserve ontgrondingenheffingen (€ 0,12 miljoen): Opheffen en budget vrij laten vallen. Eventuele opbrengsten en kosten via de exploitatie laten lopen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

In het kader van besparen op reserves stelt de commissie voor direct te handelen en de reserve af te schaffen. Een nieuw wetsvoorstel is nog niet aangenomen, waardoor de middelen nog niet vrij te besteden zijn. Wanneer de reserve nu opgeheven wordt en de middelen besteed worden, lopen wij vooruit de landelijke wetgeving. Ook de mogelijkheden omtrent de instelling van nieuwe heffingen worden hierdoor bemoeilijkt. De verwachting is dat tussen 2007 en 2009 alle middelen vanzelf vrijvallen en aan de algemene reserve kunnen worden toegevoegd. Wanneer het wetsvoorstel is aangenomen zullen we uw staten verder informeren over de ontwikkelingen.

Nr. 22 Reserve Uitvoering SOL

Aanbeveling rapport:

Reserve uitvoering SOL (€ 0,06 miljoen): Opheffen en budget via de exploitatie laten lopen. Er vallen geen middelen vrij.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Om dit mogelijk te maken is er een nieuw meerjarenperspectief opgesteld. Hieruit blijkt dat het vrij goed mogelijk is de verwachte kosten meerjarig in te schatten. Wij stellen uw staten voor in te stemmen met de aanbeveling van de statencommissie en de reserve op te heffen en de uitgaven in de exploitatie te ramen.

Nr. 23 Reserve Kosten Flankerend Beleid*Aanbeveling rapport:*

Reserve kosten flankerend beleid (€ 0,55 miljoen): Opheffen. Via de gewone programmabegroting laten lopen en in voorkomende gevallen een voorziening reorganisatiekosten vormen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor de reserve per 31 december 2006 op te heffen en het bedrag waarmee de reserve wordt gevoed als structureel krediet in de Begroting op te nemen. Over de dan noodzakelijke hoogte wordt eventueel nog een afzonderlijk voorstel gedaan.

2.15 Reserve kosten flankerend beleid

Verloop	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>
aanvang jaar	932.306	554.000	301.112	101.112	-	-
vermeerdering	139.898	142.700	145.550	148.460	-	-
vermindering	518.204	395.588	345.550	249.572	-	-
einde jaar	554.000	301.112	101.112	-	-	-

Nr. 24 Reserve Frictiekosten Ombuigingen*Aanbeveling rapport:*

Reserve frictiekosten ombuigingen (€ 0,55 miljoen): Idem als flankerend beleid.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

De reserve dekt de niet-voorzienene kosten bij ombuigingen. Wij zullen de reserve ultimo 2006 mede inzetten voor de incidentele dekking van de in te vullen ombuigingstaakstelling van € 500.000,-- Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor de reserve per 31 december 2006 op te heffen.

2.17 Reserve frictiekosten ombuigingen

Verloop	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>
Aanvang jaar	450.000	547.488	-	-	-	-
Vermeerdering	140.000	150.000	-	-	-	-
Vermindering	42.512	697.488	-	-	-	-
Einde jaar	547.488	-	-	-	-	-

Nr. 25 Voorziening Spaarregeling compensatieverlof*Aanbeveling rapport:*

Voorziening spaarregeling compensatieverlof (€ 1 miljoen): Opheffen. Bedrag is substantieel te hoog. GS dienen een onderbouwd voorstel te doen voor een toe te voegen bedrag aan het reguliere inhuurbudget.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief

waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor de voorziening per 31 december 2006 op te heffen

Nr. 26 Voorziening Groot onderhoud provinciehuis

Aanbeveling rapport:

Voorziening groot onderhoud provinciehuis (€ 1 miljoen): de component voor jaarlijks of tweejaarlijks onderhoud dient hier uit gezuiverd te worden en de daar bijbehorende bedragen opgenomen te worden in de exploitatie.

Onze reactie van 10 mei 2006:

De onderzoekscommissie doet afzonderlijke aanbevelingen met betrekking tot de overige reserves. Zoals toegezegd in de inleiding ontvangen uw staten bij de aanbidding van de Begroting een brief waarin we een reactie geven op aanbevelingen over de afzonderlijke reserves en voorzieningen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor om de actualisatie van deze reserve te behandelen voor de verkiezingen van maart 2007.

Nr. 27 BTW-compensatiefonds

Aanbeveling rapport:

GS dienen direct te rapporteren aan de staten zodra duidelijk is, wat de omvang van de risicoreserve BTW-compensatiefonds zou moeten zijn, als gevolg van landelijke duidelijkheid over de uitname uit het Provinciefonds en de uitkomsten van de BTW-controle door de Belastingdienst. Het is zeker dat daar vrijval van een deel van deze reserve uit voortvloeit. Afhankelijk van het besluit van PS om daarop vooruitlopend 25% of 50% te laten vrijvallen, levert dit € 1,3 of € 2,6 miljoen op.

Onze reactie van 10 mei 2006:

Met betrekking tot het BTW-compensatiefonds beveelt de onderzoekscommissie aan 25% à 50% van de reserve te laten vrijvallen aan de algemene middelen. Dit is niet gebaseerd op een aanbeveling van PWC maar op het feit dat een aantal provincies een uitname hebben gedaan. Het ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties heeft toegezegd in de maartcirculaire van 2006 de uitkomsten van het zogenaamde 'Cebeon' onderzoek te presenteren. De presentatie van de conclusies is echter uitgesteld waardoor de exacte gevolgen voor het BTW-compensatiefonds nog niet inzichtelijk zijn. Op basis van de huidige ontwikkelingen zoals de hoogte van de BTW-declaraties van de lokale overheden is echter te verwachten dat de reserve zeker nodig zal zijn om de verminderde uitkering aan de provincie te compenseren. Wanneer informatie volgt van het ministerie informeren we uw staten over de gevolgen. Tot die tijd achten wij een uitname niet verantwoord.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Recente informatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) geeft aan, dat de uitname uit het provinciefonds mee zal vallen. Wij stemmen daarom alsnog in met een vervroegde uitname van 50%. Mocht blijken, dat de uitname op grond van het Cebeon-onderzoek te voorbarig was, dan dient het tekort uit de saldireserve of de reserve voor algemene doeleinden aangezuiverd te worden.

Nr. 28 Voorziening Kapitaallasten Kunstwerken

Aanbeveling rapport:

Na actualisatie van deze voorziening (zie aanbeveling 6) dient aan PS een voorstel te worden voorgelegd ter heroverweging van het besluit uit 2002, waarbij deze voorziening werd ingesteld. De staten dienen dan opnieuw de noodzaak te overwegen van het sparen van € 1,1 miljoen per jaar voor investeringen die tussen 40 en 70 jaren in de toekomst liggen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

Met betrekking tot de Voorziening kapitaallasten kunstwerken beveelt de onderzoekscommissie aan eerst te actualiseren en vervolgens de discussie te heropenen of wij als provincie willen sparen voor later. Hierbij willen we de opmerking maken dat er wordt gesuggereerd dat er een "overlap" kan zitten tussen de Voorziening kapitaallasten kunstwerken en de Reserve investeringen verkeer en vervoer. Die overlap is er niet. De Voorziening kapitaallasten kunstwerken is bedoeld voor de vervanging van bestaande kunstwerken aan het eind van hun levensduur. De Reserve investeringen verkeer en vervoer betreft investeringen in nieuwe infrastructuur. Dat kan een kunstwerk zijn, maar dat zit niet in de berekening van de Voorziening kapitaallasten kunstwerken. In 2002 hebben uw staten het besluit genomen dat nut en noodzaak van deze voorziening is bewezen. Als college willen we uw staten voorstellen deze discussie te voeren bij de voorjaarsnota 2007. Desgewenst kunt u in de nieuwe statenperiode een andere afweging maken.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Gelezen het advies van de Onderzoekscommissie R&V en gelet op het advies van de Statencommissie BFE stelt GS voor om de actualisatie van deze reserve te betrekken bij de voorjaarsnota 2007.

Nr. 29 Monitoring afspraken*Aanbeveling rapport:*

De onderzoekscommissie acht het van groot belang, dat de afspraken die in het kader van aanvaarding door PS van deze conclusies en aanbevelingen worden gemaakt, ook alle worden nagekomen. Zij stelt derhalve voor om de Statencommissie BFE te belasten met de monitoring van de voortgang van deze afspraken. Daartoe zullen de gemaakte afspraken en de nakoming daarvan in de vergaderingen van september en oktober 2006 op de agenda worden gezet. Daarna zal driemaandelijks aan BFE worden gerapporteerd met betrekking tot de voortgang.

Onze reactie van 10 mei 2006:

In de brief, die uw staten zoals eerder genoemd zult ontvangen bij de aanbidding van de Begroting, zullen we nadere afspraken omtrent de monitoring voorstellen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

De te maken afspraken zullen onderdeel vormen van de reguliere planning en control-cyclus. Hierover wordt gerapporteerd in de gebruikelijke planning en control-documenten. Conform de Financiële Verordening Drenthe 2004 zullen wij bij het aanbieden van een nieuwe nota Reserves en Voorzieningen een nieuwe actualisatie geven van alle individuele reserves en voorzieningen.

Nr. 30 Nakomen afspraken*Aanbeveling rapport:*

In het algemeen beveelt de commissie ten sterkste aan, dat aan **alle** afspraken is voldaan aan het eind van deze statenperiode, zodat de nieuwe staten en het nieuwe college op het vlak van de reserves en voorzieningen met een schone lei kunnen beginnen.

Onze reactie van 10 mei 2006:

Geen.

Aanvullende reactie (inclusief de advisering van de Commissie BFE van 8 november 2006):

Wij nemen kennis van deze aanbeveling en zullen zorg dragen dat de afspraken uitgevoerd zullen worden.

Resumé

Het rapport Besparen op reserves geeft een waardevol inzicht in het beleid en het ontstaan en de voortgang van de provinciale reserves en voorzieningen. Het rapport geeft ook aan dat het beleid transparanter en eenduidiger geformuleerd en uitgevoerd dient te worden. Deze aanbevelingen nemen wij zeer ter harte. De aanbevelingen uit het rapport en de door de commissie geformuleerde aanbevelingen nemen wij eveneens ter harte. Wij zijn met u van mening dat de inzichtelijkheid in de reserves en voorzieningen transparant en periodiek volgbaar moet zijn. Hier zullen wij samen met de organisatie voor zorg dragen.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 6 oktober 2006, kenmerk 40/5.3/2006011336;

gelet op artikel 10 van de Financiële Verordening Drenthe 2004;

BESLUITEN:

- I. de volgende reserves met ingang van 31 december 2006 op te heffen en een eventueel saldo vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen:
 - a. reserve Infrastructuur
 - b. reserve Uitoefenen bestuursdwang
 - c. reserve Uitvoering SOL
 - d. reserve Kosten flankerend beleid
 - e. reserve Frictiekosten ombuigingen
 - f. reserve Exploitatie provinciale zandwinplaatsen
 - g. voorziening Spaarregeling compensatieverlof
- II. de resultaten van de actualisatie van de volgende reserves en voorzieningen te behandelen voor de verkiezingen van maart 2007:
 - a. reserve Nationaal Milieubeleidsplan
 - b. reserve Versterking economische structuur
 - c. voorziening Groot onderhoud provinciehuis
- III. de resultaten van de actualisatie van de volgende voorziening te betrekken bij de Voorjaarsnota 2007:
 - a. voorziening Kunstwerken
- IV. het saldo van de risicoreserve BTW-compensatiefonds met 50% te verlagen en deze vrij te laten vallen ten gunste van de reserve Algemene doeleinden.
- V. onderdeel 5 van bijlage 1, waarin verwerkt de afzonderlijke aanbevelingen uit het rapport, onze reactie van 10 mei 2006 en de aanvullende inhoudelijke reactie inclusief advisering van de commissie BFE, vast te stellen
- VI. de onderzoekscommissie Reserves en Voorzieningen decharge te verlenen onder dankzegging van de door haar verrichte werkzaamheden

Assen, 15 november 2006

Provinciale staten voornoemd,

jk/coll.
, griffier

, voorzitter